

naderhand („Ardea" IV afl. 1) een tegenspraak van de goede ooievaarskenners Alb. Hess te Bein en Dr. Fischer Sigwart te Zofingen, van wie de laatste niet aan het drenken der jonge vogels geloofte en de eerste zich noch vóór noch tegen 't vraagstuk kan verklaren, het geval daarbij echter zóó merkwaardig noemt, „dass es jedenfalls der näheren Beachtung und einer gründlichen Prüfung bedarf." We hebben toen ten slotte maar aangenomen, dat het een individueele eigenschap was, welke niet *alle* ooievaars bezaten.

Sindsdien kon ik t. a. p. nog vermelden, dat prof. W. Marshall, die voor ruim 40 jaar te Leiden studeerde, in zijn „Spaziergänge" zeer bepaaldelijk op het feit wijst en nu komt er in de pas verschenen aflevering van het tijdschriftje „Naturschutz" (April 1926) een geïllustreerde bijdrage van Dr. Georg Eberle te Lübeck, die koren op den molen der pro-mannen brengt. Deze waarnemer bracht ettelijke weken in de onmiddellijke nabijheid van een ooievaarsnest door en zijn interessante ervaringen zijn zeer de moeite waard. Ik wil mij echter beperken tot het onderwerp en neem het volgende letterlijk uit het relaas „Erlebnisse an einem Hessischen Storchnest während der Brutperiode 1924" over, opdat ieder, wien deze kwestie belang inboezemt, er onverkort kennis van kan nemen. De heer Eberle schrijft dan:

„Mit gemischten Gefühlen erinnere ich mich des strahlenden, sommerheissen 18. Mai an dem ich nach langen und ergebnisreichen Beobachtungsstunden schliesslich bei leeren Kassetten den später niemals wieder beobachteten Vorgang des Tränkens der Jungen durch den Elternvogel mit ansehen musste. Nachdem um 1/4 4 Uhr die Jungen ausgiebig geätzt worden waren, flog der alte Storch, der eben die Nahrung gespendet hatte, sofort zu den letzten, von der Frühjahrsüberschwemmung übrig gebliebenen Pfützen in der Wiese und kehrte, nachdem ich ihn dort mit dem Schnabel hatte an diesen Lachen sich betätigen sehen, sogleich zum Horst zurück. Mit Korchen empfangen ihn die vier Jungen. Aber nicht senkt der Storch zum Füttern den Kopf, sondern steht hoch aufgerichtet da, mit gerecktem Halse und steil herabzeigendem Schnabel, unter dessen klaffender Spitze die Jungen zusammen drängen und ihre weitgeöffneten Schnabel emporstrecken. Nach einigen Würgebewegungen ergieszt sich die erste Portion Wasser über die Jungen. Bei fortwährenden, deutlich zu beobachtenden Kontraktionen des Leibes entflieszt in immer neuen Schüben dem halbgeöffneten Schnabel das Wasser, erst ziemlich rein, zuletzt sehr stark mit schwarzem Schlamm vermischt. Alles, was nicht in die Sperrachen der Jungen einläuft, flieszt über das weisse Daunengefieder, das in kurzer Zeit durchnässt und besudelt ist; auch der Nestboden wird noch gründlich nasz . . ."

Wanneer iemand hier te lande ervaring mocht hebben van deze belangwekkende ooievaarseigenschap, zou ik daarvan wel gaarne eens wat willen hooren, om eindelijk zekerheid te krijgen over dit merkwaardige levensverschijnsel van een vogel, die zoo dicht bij de menschen pleegt te wonen en nochtans niet in al zijn gedragingen gekend wordt.

Wageningen.

A. B. WIGMAN.

**Wespen in 1926.** — In een der laatste afleveringen van De Levende Natuur vraagt Dr. Thyse: „Waar blijven onze wespen?" Het jaar '26 is voor entomologen over het algemeen zeker niet een voordeelig jaar geweest. Vele soorten insekten, waaronder de meest gewone, waren dit jaar bijna niet te vinden. Maar hoewel de wespen ook hier ver van talrijk waren, had ik toch het genoegen vijf van onze zeven soorten, nl. *V. vulgaris*, *germanica*, *rufa*, *silvestris* en *norvegica*, in het Stadspark aan te treffen. *V. rufa* en *silvestris* bezochten de bloemen van *Symphoricarpos racemosus*. *V. norvegica* had een prachtig groot nest in een struik (*Ribes*soort) gebouwd, 't welk tot tweemaal door baldadigen werd vernield. De beide andere soorten, *V. crabro* en *media*, komen zoover mij bekend is, de laatste jaren bij Groningen niet voor.

In genoemd Stadspark, dat door het groot aantal soorten planten dat hier is aangebracht, zoo langzamerhand een eldorado voor entomologen begint te worden, verzamelde ik o.a. dit jaar op elzen, *Alnus glutinosa* en *incana*, een vijftiental larven van *Cimbex connata*, op wilgensoorten ongeveer evenveel van *C. lutea*, benevens een aantal *Trichiosoma vitillinae*. Van de tot nu toe in ons land alleen in Steenwijk gevonden *T. sorbi*, vond ik op 2 Sept. drie larven aan den onderkant der bladeren van *Sorbus aucuparia* en drie dagen hierna in Appelbergen acht stuks van dezelfde soort.

Laat ik hier meteen mededeelen, dat ik het vorige jaar in Sept. in het Stadspark op *A. glutinosa* een rups heb gevonden van *Cerura bicuspsis*, die het echter tot mijn leed- wezen niet tot vlinder heeft gebracht.

Daar in het Tijdschrift voor Entomologie bijna geen vangplaatsen van bladwespen uit Groningen en omgeving zijn opgenomen, laat ik hier een lijstje volgen van de door mij in deze omgeving verzamelde *Cimbex*-, *Trichiosoma*- en *Abia*soorten:

*C. lutea* L. Larven op wilgensoorten. Groningen, Peizermade, Eelderwolde en Haren (op klei, zand en laagveen). *C. femorata* L. Larven op berken. Peizerwolde, Peize, Appelbergen en Zeegse (op zand). *C. connata* Schrnk. Larven op elzen, *A. glutinosa* en *incana*. Groningen, Peizermade, Peize, Eelderwolde en Haren (op klei en laagveen). *T. vitellinae* L. Larven op wilgensoorten. Groningen, Peizermade, Eelderwolde en Zeegse (op laagveen). *T. lucorum* L. Larven op berken. Eelderwolde, Peizerwolde, Peize, Appelbergen en Zeegse (zand en laagveen). *T. sorbi* Htg. Larven op *Sorbus aucuparia*. Groningen en Appelbergen (op zand). *T. tibialis* Steph. Larven op Meidoorn. Groningen, Peize enz., komt stellig overal voor, waar de voedselplant groeit. *A. nigricornis* Leach. 23-6-'22 een aantal larven van deze soort gevonden in het Stadspark op *Lonicera* en *Symphoricarpos*. *A. sericae* L. Larven op *Succisa* te Groningen, Eelderwolde en Peizermade (op laagveen).

De larven van *T. lucorum*, *T. vitellinae* en *A. sericae* komen op bovengenoemde plaatsen in sommige jaren in zeer groote hoeveelheid voor. De imagines van de eerste zag ik in Juli en Augustus meermalen met warm, zonnig weer talrijk boven berkenhakhout vliegen.

Soms treft men de wespen nog laat in den zomer aan, zoo ving ik 2 Sept. '23 nog een *C. lutea* ♀ te Eelderwolde.

Groningen, Nov. '26.

H. SIKKEMA.

**Late zwaluw.** — Laat ik u het volgende mededeelen: Gisteren 25 October stond ik op den tram te wachten in de Ferd. Bolstraat, toen mijn oog in eens getroffen werd door eene laagvliegende vogel in de straat, dat wel een zwaluw leek, ik kon mij niet vergist hebben. En ziet, op het einde der straat keert hij om en komt teruggevlogen, zoodat ik thans zeer goed kon opletten en zag dat het werkelijk eene zwaluw was, die een 5 M. van mij af voorbij vloog.

Hebt u daar meer van gehoord, zoo laat in den tijd en waarom zou deze zwaluw zoo laat vertrekken.

F. DOZY.

**Reeds sneeuwkllokjes in bloei.** — Op 19 November j.l. stonden hier in een gazon, gelegen op het zuiden vóór een huis, eenige sneeuwkllokjes, daar dit najaar geplant, fleurig te bloeien.

Winschoten.

S.

#### GEVRAAGD:

D. ter Haar. Handleiding voor den verzamelaar van vlinders.

J. VIJVERBERG, Noordgouwe.

Ahrend's Supra prisma binocle 8 × of Ahrend's Argus 6 × of 8 ×.

M. MOMMERS, Heer (bij Maastricht).

#### AANGEBODEN:

Dr. H. Bos, Leerboek plantkunde, 2e deel (1903) linnen f 2.75; Smolik, Röntgenstrahlen met 125 afb. f 1.20; Zimmermann, Wonderen der voorwereld (bew. door Heukels) (1892) linnen f 2.—; De Vries, Wonderen van 't heelal, met zwarte en gekleurde platen, 2 deelen gec. samen f 15.—; Kohnstamm, Warmteleer (1915) linnen f 1.—; Engeln, Aus dem Wunderreiche der Electr. f 0.50; Banfield, Bekentenissen van een strandvonder. gec. f 0.60. Porto voor koper. Geen antwoord dan verkocht.

Adres: M. MOMMERS, Heer (L.).

<sup>10</sup>. Dr. Kurt Floericke, Vogelbuch, 2e druk, geb. à f 2.50. <sup>29</sup>. J. H. Fabre, Les Auxiliaires à f 0.80. <sup>30</sup>. Th. Wood, Birds one should know, met gekleurde platen van Roland Green, à f 3.—. Porto voor koopers.

Adres: FR. HAVERSCHMIDT, Kromme Nieuwe Gracht 50, Utrecht.